

УДК 637.37:334.012.64

Панченко О.М.¹, Герасьова О.О.²

¹ канд.економ.наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУ- 612 НУ «Запорізька політехніка»

СИСТЕМА БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Ухвалення ефективних управлінських рішень користувачами можливе лише за умов отримання ними об'єктивної, достовірної та повної обліково-аналітичної інформації. Зважаючи на це суб'єкту малого підприємництва необхідна така організація облікової системи, яка б унеможливила появу помилок чи навмисних викривлень даних у звітності, або виявляла б їх ще на етапі збору та обробки облікової інформації. Бухгалтерська звітність є важливим джерелом такої інформації.

Нормативне визначення поняття «бухгалтерська звітність» у чинному законодавстві відсутнє. Зазвичай, у професійних колах, цей термін використовують для характеристики сукупності всіх видів звітності, що генерує бухгалтерія, як підрозділ. Отже, доцільно визначити **бухгалтерську звітність**, як спеціальну систему узагальнення показників, отриманих за даними різних видів обліку, що характеризує господарську діяльність підприємства за певний період для задоволення інформаційних потреб стейкхолдерів.

За функціональною ознакою бухгалтерську звітність суб'єкта малого підприємництва можна поділити на фінансову, податкову, спеціальну, статистичну, управлінську. Для кожного виду обліку - своя звітність: для фінансового обліку – фінансова, для управлінського - управлінська (внутрішнього-сподарська), для обліку розрахунків з бюджетом за податками та зборами – податкова, для обліку розрахунків за обов'язковим соціальним страхуванням та контролем виконання підприємством державних соціальних стандартів - спеціальна звітність тощо. Конкретний склад звітності за видами визначається організаційної - правовою формою та особливостями господарської діяльності суб'єкта малого підприємництва.

Головна відмінність управлінської звітності суб'єкта малого підприємництва від інших видів звітності – регламентація форми, порядку складання та подання користувачам. За формою звітність – це таблиця, створена за пев-

ним зразком та з огляду на чинне законодавство. Фінансова, податкова, спеціальна, статистична звітність складається за чітко визначеними вимогами, встановленим відповідними державним нормативно-правовими актами. Суб'єкт господарювання несе відповідальність за порушення цих вимог. Управлінська звітність законодавчо не регламентується ні за формою, ні за змістом, ні за порядком складання та подання.

Центральною ланкою бухгалтерської звітності є фінансова звітність. Метою її складання є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства для прийняття рішень. Інформація, наведена у фінансовій звітності, базується виключно на даних аналітичного і синтетичного фінансового обліку.

Вітчизняним законодавством для суб'єктів малого бізнесу (які звітують відповідно до національних положень бухгалтерського обліку) передбачено складання фінансової звітності відповідно до вимог НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність».

НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» установлює зміст і форму Фінансової звітності малого підприємства в складі Балансу (форма № 1-м) і Звіту про фінансові результати (форма № 2-м) та порядок її заповнення, а також зміст і форму Фінансової звітності мікропідприємства в складі Балансу (форма № 1-мс) і Звіту про фінансові результати (форма № 2-мс) та порядок її заповнення. Показники цих звітів наводяться у тисячах гривень з одним десятковим знаком. Важливо розуміти, що обирати між формами 1-м та 2-м і 1-мс та 2-мс не можна. Кожен із двох видів спрощеної фінансової звітності поширюється на суб'єкти господарювання, які чітко визначені законодавством.

Не менш важливою при формуванні звітності суб'єкта малого підприємництва є система оподаткування його господарської діяльності. Вітчизняні суб'єкти господарювання можуть обрати загальну або спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, яка являє собою особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів на сплату єдиного податку з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності. Щодо спеціальної звітності, то вона є єдиною за формою та вимогами складання для всіх суб'єктів господарювання в Україні.

Зобов'язання платників податків подавати різні форми статистичної звітності закріплені в Законі України «Про офіційну статистику». Необхідність подання та перелік конкретних форм статистичної звітності для суб'єкта малого підприємництва визначається органами державної статистики залежно від інформаційних потреб.

Ще однією важливою складовою бухгалтерської звітності суб'єкта малого підприємництва є управлінська (внутрішньогосподарська) звітність, адже дані, які розкриваються у спрощених фінансових звітах малого підпри-

ємства, не завжди є достатніми для прийняття ефективних рішень і потребують деталізації за допомогою управлінської звітності.

Отже, облікова система суб'єктів малого підприємництва складається з певного набору альтернатив, передбачених чинним законодавством. Основні законодавчі новації останніх років можна вважати позитивними, оскільки відбулося впорядкування видів суб'єктів малого бізнесу з точки зору форми подання звітності.